

Lovliggørende dispensation til nedlagt beskyttet dige

Dato: 31. januar 2019

Du har søgt om lovliggørende dispensation til nedlæggelsen af et beskyttet dige, omfattet af museumslovens¹ § 29a, på din ejendom matr. nr. 1 A, GILBJERG BY, HEJNSVIG. Ejendommen ligger på adressen Gilbjergvej 21, 7250 Hejnsvig.

Teknik og Stabe

Natur og Miljøafdelingen
Jorden Rundt 1
7200 Grindsted

Tlf. 7972 7200

www.billund.dk

Sagsnr: 18/27647

Sagsbehandler:

Lea Kromann-Gallop

Tlf.: 7972 7054

LKG@billund.dk

Kommunens afgørelse

Billund Kommune giver hermed lovliggørende dispensation efter § 29j, stk. 2, jf. § 29a, stk. 1 i museumsloven, til det nedlagte dige på en 138 meter stor strækning. Placeringen fremgår af nedenstående kortbilag 1.

Begrundelse

Billund Kommune har truffet afgørelsen på baggrund af følgende oplysninger og vurdering:

Kommunen besigtigede arealet sammen med dig den 14. januar 2019. Formålet med besigtigelsen var at vurdere de biologiske, landskabelige og kulturhistoriske værdier af diget og den sammenhæng det indgår i.

Du har ansøgt om lovliggørende dispensation til det nedlagte dige på ca. 138 m. Årsagen til ansøgningen er at diget blev fjernet af en tidligere ejer mellem 1992 og 1995.

Digets værdi som spredningskorridor og levesteder for dyr og planter:

Diget, som det kan ses på kortbilag 1, er omkranset af dyrkede marker. Diget forbinder ikke to levesteder eller to naturområder, og det vurderes, at diget ikke har haft værdi som spredningskorridor. Derudover er det Billund Kommunes vurdering, at diget ikke har været levested for bilag 4 arter, der findes dog ingen detaljeret viden herom.

Beskrivelse af diget:

Diget er registreret på baggrund af luftfotos fra 1990/1992, og fordi diget fremgår af de 4 cm kort trykt 1977-1992 der ligger til grund for registreringerne af beskyttede diger. Diget har været bevokset med et levende hegn. På luftfotos fra 1995

---

¹ LBK 358 af 08/04/2014 Bekendtgørelse af museumsloven – med senere ændringer

er diget fjernet. Det vil sige, at der i dag ikke er nogen rester af diget på strækningen. Diget har ifølge registreringen været ca. 138 m langt. Digerne i nærheden er jorddiger, Billund Kommune vurderer at diget også har været et jorddige, da der ikke er tradition for stendiger i området.

Høring af Sydvestjydske museer

Sydvestjydske museer er blevet hørt og udtaler om diget (se fuld beskrivelse i bilag 2):

Sydvestjyske Museer vurderer at der er tale om et havedige fra perioden 1870-1908, og at diget på denne baggrund har en begrænset kulturhistorisk værdi.

Høring af Slots- og Kulturstyrelsen

Slots- og Kulturstyrelsen har gennemgået en række forskellige kort fra perioden 1819-1992. Diget er ikke konsekvent registreret på alle kort, hvilket viser, at der gennem tiden har været forskellig opfattelse af, om der var et dige på stedet. På den baggrund udtaler Slots- og Kulturstyrelsen: *at man ikke vil modsætte sig en lovliggørende dispensation med begrundelse i, at det er meget sandsynligt, at der er tale om en registreringsfejl, og diget dermed måske ikke har været tilstede i 1992.* (Se den fulde beskrivelse i bilag 2):

Billund Kommunes vurdering

Det er Billund Kommunes vurdering, at der er usikkerhed om, hvorvidt der var et dige på området, der lever op til kravene for en registrering. Det skønnes, at en retablering af diget ikke vil forbedre levesteder og spredningskorridorer for dyr og planter, samt at der ikke kan genskabes en kulturhistorisk meningsfuld værdi af diget. Derfor meldes der lovliggørende dispensation til nedlæggelsen af diget.

Billund Kommune skønner, at lovliggørelsen ikke vil forringe levevilkårene for dyre- og plantearter omfattet af Habitatdirektivets bilag IV. Detaljeret kendskab til de enkelte arters forekomst i området haves dog ikke.

Offentliggørelse

Afgørelse annonceres den 31. januar 2019 på kommunens hjemmeside.

Klagebestemmelser

I henhold til museumslovens § 29 t kan kommunens afgørelse påklages til Miljø- og Fødevarerklagenævnet.

De klageberettigede er:

- adressaten for afgørelsen,
- ejeren af den ejendom, som afgørelsen vedrører,
- offentlige myndigheder,
- lokale foreninger og organisationer, som har en væsentlig interesse i afgørelsen,
- landsdækkende foreninger og organisationer, hvis hovedformål er beskyttelse af natur og miljø, og
- landsdækkende foreninger og organisationer, som efter deres formål varetager væsentlige rekreative interesser, når afgørelsen berører sådanne interesser.

Klagefristen udløber **4 uger efter, at afgørelsen er meddelt**. Er afgørelsen offentligt bekendt, regnes klagefristen dog altid fra bekendtgørelsen. Hvis klagefristen udløber på en lørdag eller helligdag, forlænges fristen til den følgende hverdag.

En eventuel klage over afgørelsen stiles til Miljø- og Fødevareklagenævnet, og skal indsendes via Klageportalen. Klageportalen tilgås via borger.dk eller virk.dk. Vejledning om, hvordan man skal logge på og anvende Klageportalen, kan findes på hhv. borger.dk og virk.dk samt på www.nmkn.dk. En klage er indgivet, når den er tilgængelig for kommunen i Klageportalen.

Det er en betingelse for Miljø- og Fødevareklagenævnets behandling af en klage, at klager indbetaler et gebyr til Miljø- og Fødevareklagenævnet. Klagegebyret er fastsat til 900 kr. pr. klage for privatpersoner og 1.800 kr. pr. klage for virksomheder og organisationer. Priserne er oplyst i 2016 niveau og vil blive pristalsreguleret.

Miljø- og Fødevareklagenævnet skal som udgangspunkt afvise en klage, der kommer uden om Klageportalen. Hvis du ønsker at blive fritaget for at bruge Klageportalen, skal du sende en begrundet anmodning til Billund Kommune. Billund Kommune videresender herefter anmodningen til Miljø- og Fødevareklagenævnet, som træffer afgørelse om, hvorvidt din anmodning kan imødekommes.

Hvis afgørelsen ønskes prøvet ved en domstol, skal sagen være anlagt inden 6 måneder efter, at afgørelsen er meddelt, jf. naturbeskyttelseslovens § 88, stk. 1.

Dispensationens baggrund og gyldighed

Dispensationen er givet efter § 29j, stk. 2, jf. § 29a, stk. 1 i museumsloven.

Hvis der bliver klaget over afgørelsen, gives der omgående besked herom, og Miljø- og Fødevareklagenævnets endelige afgørelse må så afventes. Hvis der ikke bliver klaget, må dispensationen udnyttes, når klagefristen er udløbet.

Hvis du har spørgsmål, er du velkommen til at ringe til mig.

Med venlig hilsen

Lea Kromann-Gallop
Biolog

Bilag:

Kortbilag 1

Bilag 2 Udtalelse fra Sydvestjyske museer og Slots og Kultursyrelsen

Hej Lea

Jeg har gennemgået vores kortmateriale, og på det ældste matrikelkort over området, der er tegnet i 1818, og er gyldigt frem til 1865 er der ingen skel, hvor diget er placeret. Det samme gør sig gældende på alle yngre kort, hvorfor det må konstateres at diget ikke har markeret nogen former for skel.

På "De høje målebordsblade" over området, der er tegnet i 1871 på baggrund af opmålinger i 1870 er der ingen diger på stedet, og Gildbjerggård er placeret 130 meter vest for sin nuværende placering. På de lave målebordsblade, der er udgivet i 1910, på baggrund af opmålinger fra 1908 ligger gården derimod på sin nuværende placering, med en have ud mod Gilbjergvej, og denne have er omgivet af diger.

Baseret på dette vurderer Sydvestjyske Museer at der er tale om et havedige fra perioden 1870-1908, og at diget på denne baggrund har en begrænset kulturhistorisk værdi.

Venlig hilsen

Steen Thrane Frydenlund Jensen

Museumsinspektør

Tangevej 6, 6760 Ribe.

Mobil: [51 68 40 99](tel:51684099)

Direkte mail: stj@sydvestjyskemuseer.dk

Fælles mail: museum@sydvestjyskemuseer.dk

Hjemmeside: www.sydvestjyskemuseer.dk

Hej Lea

Jeg er ikke sikker på, at jeg er enig i, at det er et havedige i den forstand, der er tænkt på da man skrev loven.

I digevejledningen er det formuleret således:

"Diger omkring eller i haver i snæver forstand er ikke omfattet af beskyttelsen i museumsloven.

Det gælder især nyere stendiger og jordvolde, som omgiver moderne haver og indgår i haveanlægget. Derimod er ældre sten- eller jorddiger langs landsbygader, som samtidig afgrænser haver mod gaden, beskyttet. Også diger omkring ældre præstegårdshaver,

herregårdsparken og andre parker o. lign.
er beskyttet”.

Da dette dige ligger mellem haven eller gårdtoften og en vej, som begge allerede anlægges/ændres i perioden 1819-1865 (hvor original 1-matrikelkortet er gældende), kan der argumenteres for, at det netop ikke er et af de diger, som undtagelsen om havediger er tilsigtet.

Når man ser på de topografiske kort, så er der dog forskelligrettede udsagn omkring digets tilstedeværelse.

Diget er ikke med på det høje målebordsblad (mbb) fra 1870

Det første lave mbb fra 1908 er diget med på, og også på det fra 1937, som dog kun rummer enkelte rettelser i forhold til kortet fra 1908.

Det lave mbb fra 1945 er kun rettet i forhold til vejene (vejrevision), og det kort kan vi derfor set helt bort fra.

På den næste version, rettet i 1956, er strækningen registreret som en tynd streg og altså ikke som ”jordvold eller stengærde”. Det sidste lave mbb rummer kun enkelte rettelser, udført i 1965, men her er der heller ikke registreret et dige.

På det første 4 cm-kort er der heller ikke registreret et dige. Dette kort er tegnet på baggrund af målebordsbladene og rettet i felten i 1971.

På det sidste 4 cm-kort er diget igen indtegnet. Dette sidste 4 cm-kort er tegnet på baggrund af flyfoto fra 1987 og kompletteret i marken i 1989.

Ved overgang til 4 cm-kortene gik man fra 1:20.000 til 1:25.000 i måleforhold.

Derfor blev instrukserne for signaturerne også ændret. Bl.a. blev mindstehøjden for anvendelse af signaturen for ”jordvold eller stengærde” ændret fra 0,5 meter til 0,75 meter. Det er derfor meget typisk, at diger, der er med på det lave målebordsblad, ikke kommer med på 4 cm-kortet. Det er dog også meget typisk, at strukturer er blevet fejlregistreret som diger, på de kort, der er tegnet på baggrund af flyfotos, som det sidste 4 cm-kort jo netop er.

Diget er i 1908 med sikkerhed blevet registreret af en topograf, der har været ude i felten og set det. I 1956 har en anden topograf ændret registreringen fra dige til vejside med beplantning. Diget kan godt have været tilstede, men blot været lavere end 0,5 meter. I 1987/1989 vurderes diget at være tilstede (igen) og være altså over 0,75 meter i højden.

På luftfotos er der, som vi har talt om tidligere, en tydelig struktur frem til efteråret 1992. Men hvis man sammenligner denne struktur med udsenet af andre diger i området, så ser der meget mindre og lavere ud. Det er på denne baggrund min vurdering, at der formentlig er tale om en fejl i registreringen. Da det ikke kan påvises med sikkerhed, at der er tale om en fejl, og da diget jo er fjernet i dag, mener jeg dog ikke, at vi blot kan slette diget. Slots- og Kulturstyrelsen vil dog ikke modsætte sig en lovliggende dispensation med begrundelse i, at det er meget sandsynligt, at der er tale om en registreringsfejl, og diget dermed måske ikke har været tilstede i 1992.

Venlig hilsen

Anette Kjærulf Andersen

Fuldmægtig

Fortidsminder, Center for Kulturarv

Slots- og Kulturstyrelsen

Agency for Culture and Palaces

Fejøgade 1, 2. sal

DK-4800 Nykøbing Falster

T +45 33 95 42 00

M +45 33 73 33 67

aka@slks.dk | slks.dk

Kopi af dette brev er sendt til:

Danmarks Naturfredningsforening, Billund (dnbillund-sager@dn.dk).

Dansk Ornitologisk Forening, (lokalt), (billund@dof.dk).

Dansk Ornitologisk Forening, (natur@dof.dk).

Sydvestjyske Museer, (museum@sydvestjyskemuseer.dk).

Billund Museum, (museet@billund.dk).

Sagro, (sbp@sagro.dk).

Landboretligt udvalg, (varde@lrs.dk).

Friluftsrådet, (trekantomraadet@friluftstraadet.dk).

Dansk Botanisk Forening, (rasmusfuglsangfrederiksen@gmail.com).

Dansk Entomologisk Forening, (def@entoweb.dk).

Miljøstyrelsen (mst@mst.dk)